

На залізниці використовується чи мало технологічного обладнання, експлуатація якого пов'язана з підвищеною небезпекою. Сьогодні на питання нашого кореспондента про специфіку і зміни у порядку видачі дозволів на експлуатацію такого обладнання відповідає провідний інженер сектора нагляду за об'єктами підвищеної небезпеки служби охорони праці Львівської залізниці Вадим Нарцев.

– Хочу почати з того, що у статті 21 Закону України "Про охорону праці" зазначено, що виробничі будівлі, споруди, машини, механізми, устаткування, транспортні засоби, що вводяться в дію після будівництва (виготовлення) або реконструкції, капітального ремонту тощо, та технологічні процеси повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці. Проектування виробничих об'єктів, розробка нових технологій, засобів виробництва, засобів колективного та індивідуального захисту залізничників повинні провадитися з урахуванням вимог щодо охорони праці. А це означає, що будівництво, реконструкція, технічне переоснащення виробничих об'єктів, інженерних інфраструктур об'єктів соціально-культурного призначення, виготовлення і впровадження нових для даного підприємства технологій і зазначених засобів без попередньої експертизи робочого проекту або робочої документації на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці є грубим порушенням. Важливо, що фінансування цих робіт може провадитися лише після одержання позитивних результатів експертизи.

– Що це означає для керівника підрозділу, де використовуються такі технології, машини чи механізми?

– Тут усе просто: роботодавець повинен одержати дозвіл на початок роботи та види робіт підприємства, діяльність якого пов'язана з виконанням робіт та експлуатацією машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Їх перелік визначається Кабінетом Міністрів України.

Якщо роботодавець не одержав зазначеного дозволу, місцевий орган виконавчої влади або місцевого самоврядування за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці у встановленому законом порядку вживає заходів до скасування державної реєстрації цього підприємства.

До речі, керівники повинні знати, що технологічні процеси, машини, механізми, устаткування, транспортні засоби, мімічні речовини і їх сполуки та інша небезпечна продукція, придбані за кордоном, допускаються до застосування лише за умови проведення експертизи на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці, чинним на території України.

На виконання вимог даної статті Закону постановою КМУ №1631 ще в 2003 р. введено в дію Порядок видачі дозволів Державним комітетом з нагляду за охороною праці та його територіальними органами. Одразу ж виникло питання: чи необхідно отримувати дозвіл на устаткування та виконання робіт з підвищеною небезпекою, які виконувалися ще до моменту виходу постанови №1631? Упродовж кількох років відокремлені підрозділи залізниці отримували дозволи, і лише у 2006-му Державний Комітет з нагляду за охороною праці листом від 23.10.06 № 09/5429 надав роз'яснення, що відповідні дозволи отримувати не потрібно. За такої умови відповідні дозволи отримувалися лише на нове обладнання та технологічні процеси.

Зважаючи на недосконалість діючої дозвільної системи та розбіжності у чинному законодавстві, постановою №1631 скасували, а, починаючи з 26 жовтня 2011 року, вве-

дено в дію новий "Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки" (постанова №1107). Цей документ сьогодні визначає процедуру видачі або відмови у видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання Держгірпромнаглядом та його територіальними органами дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

– Які зміни відбулися з прийняттям цього нормативно-правового акту?

– Головне в тому, що спростилися дозвільна система Держгірпромнагляду України. Порядок розмежував отримання окремих дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Встановлено кілька видів терміну дії дозволів: 5 років та безстроковий на застосування машин та механізмів підвищеної небезпеки. Таке розмежування пов'язане з можливістю анулювання дозволів у разі невиконання суб'єктом господарювання вимог нормативно-правових актів. Значно скорочено перелік робіт та перелік устаткування з підвищеною небезпекою, на яке необхідно отримувати дозволи.

Крім того, у суб'єкті господарювання тепер є можливість виконувати певні види робіт підвищеної небезпеки та експлуатувати устаткування підвищеної небезпеки

В умовах підвищеної небезпеки

Що необхідно знати про Порядок видачі дозволів на проведення робіт та експлуатацію устаткування підвищеної небезпеки

на підставі поданої декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки. І це лише декілька особливостей нового Порядку.

– Як впроваджуються вимоги документа на Львівській залізниці?

– Наприкінці минулого року фахівці територіального управління Держнаглядохоронпраці у Львівській області провели семінар-нараду з вивчення та застосування Постанови №1107. Із урахуванням рішень семінару робота з отримання дозволів на Львівській залізниці регламентована наказом начальника залізниці №69/Н від 31.01.2012 р. Цим наказом керівники відокремлених підрозділів зобов'язані провести роботи з отримання дозволів та провести декларування відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

Практика свідчить, що найгостріше питання при проведенні роботи з отримання дозволу – це оплата за проведення експертизи із дотримання вимог законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки під час виконання робіт. Її вартість залежить від кількості заявлених видів робіт, чисельності працівників, задіяних на його обслуговуванні, та кількості самого устаткування. Це питання винесено на розгляд технічної наради при головному інженеру залізниці. З урахуванням діючих дозволів наша служба складала перелік робіт та обладнання, на які необхідно отримувати дозволи, та визначила орієнтовну вартість виконання робіт з експертної оцінки на право виконання робіт підвищеної небезпеки.

– Що собою являє висновок такої експертизи?

– Це – документ, що складається ек-

пертною організацією за результатом проведення експертизи і містить інформацію про відповідність об'єкта вимогам законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці. Під час круглого столу, що відбувся за участю керівництва Західного експертно-технічного центру, який проводитиме максимальну кількість експертиз, нас запевнили про можливість зменшення вартості таких робіт. Наприклад, вартість експертизи од-

додаються копії відповідних положень, що діють у підрозділі тощо.

Учасники наради під головуванням головного інженера залізниці прийняли рішення, що кожен підрозділ отримує дозвіл окремо. Спільно з представниками технічних відділів галузевих служб визначено, що дія цієї постанови розповсюджується на 90 відокремлених підрозділів залізниці. Орієнтовна кількість дозволів на роботи та устаткування підвищеної небезпеки відповідно 243 та 210. На сьогоднішній день відповідно до встановлених термінів на залізниці продовжує діяти 47 дозволів, термін дії яких закінчується з 2013-го по 2016 рік.

Служба охорони праці встановила всебічний контроль за ходом роботи з отримання дозволів. Щомісяця поточна узагальнена інформація по господарствах надається в службу охорони праці, що дозволяє надавати посадовим особам консультації з оформлення угод на проведення експертизи, визначення переліків робіт та видів обладнання, на які потрібен відповідний дозвіл. Практика оформлення заяв на отримання дозволів та складання декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам нормативно-правових актів з охорони праці показала, що керівники відокремлених підрозділів керуються наданим їм правом представлення в органах самоврядування інтересів залізниці та особисто підписують заяви і декларації безпеки, що не відповідає вимогам пп. 8, 9 порядку, який передбачає, що ці документи мають бути підписані роботодавцем або уповноваженою ним особою.

Хочу зазначити, що за таких обставин документи, які скеровуються державному адміністратору, не реєструються. Враховуючи цю ситуацію, за поданням служби охорони праці начальнику залізниці було скеровано доповідну записку про видачу керівникам відокремлених підрозділів довіреності на право підпису заяв для одержання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, а також право підпису декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки. Тепер кожен керівник відокремленого підрозділу, виступаючи від імені начальника залізниці, має право підпису документів дозвільного характеру, при цьому під час подачі заяв на отримання дозволів до пакета документів обов'язково додається відповідне доручення або його завірена копія.

На сьогоднішній день із урахуванням додатків до постанови практично всі відокремлені підрозділи провели декларування відповідності матеріально-технічної бази до вимог законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

Спілкувався
Олександр ГЕРШУНЕНКО
Фото з архіву газети